

Terviseportaal

Terviseportaal on Eesti riigi uus inimkeskne terviseandmete keskkond, mis asendas üle kümne aasta muutumatuks püsinud Digiloo. Varasem teenus oli funktsionaalne kuid keeruka ülesehitusega ja raskesti mõistetav nii elanikele kui tervishoiutöötajatele. Uue riikliku terviseinfosüsteemi eesmärk oli ja on toetada inimeste tervisekäitumist, parandades terviseandmetele ligipääsetavust ja nende arusaadavust.

Disainiprotsess lähtus teenusedisaini põhimõtetest: kasutajauuringud, erinevate sihtrühmade (täiskasvanud, eakad, krooniliste haigustega inimesed, madala digioskustega kasutajad, tervishoiutöötajad) vajaduste kaardistamine, kasutajateekondade loomine, prototüüpimine ja mitmeid kasutatavustestide iteratsioone. Erilist tähelepanu pöörati meditsiinitermine lihtsustamisele, navigatsiooni selgusele, WCAG-ligipääsetavusele ja mobiilikasutuse sujuvusele.

— Disainitiim

Disainiprojekti alustas DUX-i ja Iglu neljaliikmeline meeskond, kellest Iglu jätkab ka tänapäeval. Loovtööd, disaini uurimist ja kasutajaliidese disaini veavad algusest peale Laura Asu ja Egle Kiik. Projektijuht ja disainerite abikäsi on Anna Linskaja.

— Mõõdetav mõju

Terviseportaali mõju on ulatuslik, selgelt mõõdetav ja ajas püsiv. Mõju hindamiseks kasutati statistikat, rahuloluküsitlusi, sõltumatuid uuringuid, kasutajaintervjuusid ja teenuse analüütikat.

Mõõdetavad tulemused:

- **Kasutuse kasv ligi 2,3 korda** (kuu sisselogimiste arv kasvas ~640 000-lt 1,45 miljonini)
- **82,04% kasutajarahulolu** (mediaan 82,3%, 11 334 hinnangut) 2026 aastal
- portaali avatakse **17,4 miljonit korda aastas** (~1,45 mln kuus, 2025 statistika)
- Digiregistratuuri kinnitusvaate rahulolu **89,88%** (broneeritud aja vaade)
- **802 184 unikaalset külastust aastas**; võrdluseks: 15+ elanike arv Eestis on 1 156 267
- Kampania mõõtmised: esmamulje **4,46** / visuaalne disain **4,34** (5-pallisel skaalal)
- **80,73% kasutajarahulolu** (mediaan 81,2%, 20 058 hinnangut) 2025 aastal
- **Üle 70% kasutab portaali mobiilis** (Digiloos puudus mobiilitugi)

Sõltumatu tõestus — Kantar Emor 2025

Kantar Emori esindusliku üleriigilise uuringu „Eesti elanike hinnangud arstiabile“ (2025, n=1274, tellija Eesti Tervisekassa) andmed kinnitavad portaali haaret ja kasutatavust:

- **95%** elanikest on terviseportaalist kuulnud
- **89%** külastajatest peab kasutamist lihtsaks
- **86%** on portaali vähemalt korra külastanud (2015. aastal ligi kuuendik → 2025. aastal 86%)
- **84%** külastab oma terviseandmete vaatamiseks, 40% digiregistratuuris broneerimiseks

— Mõju ulatub kasutajast kaugemale

Inimesele ja ühiskonnale

- Parem juurdepääs tervishoiuteenustele, sõltumata asukohast — väiksem piirkondlik ja tervisealane ebavõrdsus
- Selgem terviseinfo → parem ravisoovituste järgimine ja ennetus
- Ligipääsetav ka kõige haavatavamatele (WCAG-testimine koos Eesti Pimedate Liiduga)
- Üle 70% kasutab mobiilis

Tervishoiusüsteemile ja äridele

- Kasutajatoe koormus väheneb — teenused on iseseisvad
- Kiire ligipääs andmetele vabastab tervishoiutöötajate aega patsiendi raviks
- Sisu ja tõlgete tõhus haldamine säästab aega ja raha
- Avab koostöövõimalusi erasektoriga (nt tervisetestid, teenused)

Keskkonnale

- Paberivaba dokumenteerimine vähendab materjalikulu
- Vähem füüsilisi visiite → väiksem transpordi- ja energiakasutus

— Ligipääsetavus

Digiloo üheks oluliseks puuduseks oli raskendatud juurdepääs terviseandmetele, nii kasutajakogemuse kui ka ligipääsetavuse standardite (WCAG) vaatest. Lisaks puudus süsteemil mobiilitugi. Terviseportaal on läbinud erinevate seadmetega ja operatsioonisüsteemidega põhjaliku WCAG-testimise, mille tulemusena on väljastatud üksikute tähelepanekutega ligipääsetavuse teatis. Testimist aitasid läbi viia Eesti Pimedate Liidu vabatahtlikud ning Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet.

Terviseportaaali üheks olulisemaks saavutuseks on kõrge mobiilikasutuse tase. Varasemalt oli enamik kasutajatest arvutis, kuid peale COVIDi jagunesid Digiloo kasutajad mobiili- ja arvutikasutajate vahel ligikaudu võrdselt, kuid nüüd moodustavad mobiilikasutajad vähemalt 70% kõikidest terviseportaaali kasutajatest. See kajastub ka portaali külastajate arvus: Kui Digiloo ühe kuu keskmine sisselogimiste arv oli 640 000, siis terviseportaaali puhul on vastav arv 1 450 000.

— Kuidas disain selle saavutas

Terviseportaal on teadlikult loodud kui evolutsiooniline teenus, mis ei ole kunagi „valmis“. Igapäevaselt kogutakse sisendit teenuse analüütikast, klienditoest, kampaaniate mõõtmistest ja sõltumatutest uuringutest. See kõik käivitab järgmised muudatused ja täiustused. Kasutajate käitumine, ootused ja tehnoloogiad muutuvad, mistõttu disain toimib pideva täiustamise raamistikuna: iga uus mõõdik, tagasiside või kasutusmuster käivitab järgmise parenduse. See lähenemine tagab, et teenus jääb ajas relevantseks, ligipääsetavaks ja kasutajasõbralikuks.

Disainile mõeldud investeering 2025. aastal moodustas ligikaudu 130 000 eurot.

— Kokkuvõte

Terviseportaal on digivärv, mis avab ligipääsu nii inimese enda kui ka tema lähedaste terviseinfole. Uue portaali väljatöötamisel olid peamised eesmärgid olla lihtsamini kasutatav ja kõigile kasutajatele ligipääsetav. Endisi digilugu.ee teenuseid uuendades vähendati tervisealast ebavõrdsust, pakkudes kasutajatele lihtsamat ligipääsu erinevatele tervishoiuteenustele, sealhulgas neile, kellel on füüsilisi või majanduslikke takistusi arstiabi saamisel.